

Utdrag ur protokoll fört vid sammanträde med
Kommunstyrelsen 2023-12-04

§ 157

Remiss av SOU 2023:44 En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga (KS/2023:406)

Beslut

Remissen SOU 2023:44 besvaras med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse, 2023-11-09

Särskilda yttranden

Jonas Lundgren (V) bilaga 6, Gabor Sebastiani (C) bilaga 7 och Suzanne Liljegren (L) bilaga 8, lämnade ett särskilt yttrande.

Sammanfattning av ärendet

SOU 2023:44 innehåller en översyn av frihetsberövande påföljder för lagöverträdare under 18 år. Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag är väl avvägda men förutsätter att kommunala ålägganden med anledning av utredningen fullt ut följs av statlig finansiering.

Yrkanden och beslutsgång

Patrik Sandström (MP) deltar ej i beslutet

Efter att överläggningen förklarats avslutad fann ordföranden (M) att kommunstyrelsen bifallit föreliggande förslag.

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse, 2023-11-09

Remissmissiv, Justitiedepartementet, 2023-09-14

Detta utdrag stämmer överens med det justerade protokollet, intygar:

Maria Eriksson

Bilaga 6

Särskilt yttrande

Vänsterpartiet ser ett problem med Lidingö stads positiva remissvar gällande En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga – SOU 2023:44. Stadens enda invändning tycks vara att inskränkningar av det kommunala självstyret endast är acceptabla om staten kompenserar kommunen för merkostnaden. Inga invändningar sker i sak mot utredningens förslag i sig. Utredningen föreslår att ungdomar mellan 15 och 17 år som gör sig skyldiga till särskilt allvarlig brottslighet ska kunna sättas i fängelse.

Risken att återfalla i brott framhålls som en bärande del av varför det är viktigt att i stället för slutna ungdomsvård döma till fängelse. I stadens remissvar talas om inkapaciteringseffekten av att döma ungdomar till fängelse. Samtidigt måste man också fundera över riskerna med detta. Till detta bör läggas att Sverige vid flera tillfällen kritiserats av FN för våra långa häktningstider där det inte heller görs skillnad på ungdomar under straffmyndig ålder och vuxna.

Återfallsrisken i kriminalvården är cirka 31 procent enligt myndighetens egna data. Vi menar att det åtgärden inte står i proportion till den potentiella vinsten i form av brottsprevention. Rättssystemet i Sverige bygger på rehabilitering och vi menar att detta är ett fränsteg av denna princip där det i stället blir fråga om vedergällning.

Jonas Lundgren (V)

Bilaga 7

Särskilt yttrande

Lidingö är inte en så hårt drabbad kommun av grov ungdomsbrottslighet. Utredningen föreslår omfattande förändringar av tidigare principer vad gäller ungdomar och vård.

Stadsledningskontoret gör avvägningen att staden måste få full kompensation för ökade kostnader och kan då acceptera inskränkning av den kommunala suveräniteten. Centerpartiet Lidingö delar inte stadsledningskontorets bedömning att det är kommunernas inskränkta rättigheter som är det största priset utan anser att det i stället är ungdomarnas inskränkta rättigheter.

Centerpartiet Lidingö instämmer i stadsledningskontorets bedömning att den största vinsten för kommunen vore om detta motiverade mer bidrag till kommunen.

Centerpartiet Lidingö kan inte se att ett genomförande av utredningens förslag skulle påverka tryggheten eller brottsstatistiken på Lidingö signifikant.

Gabor Sebastiani Centerpartiet Lidingö

Bilaga 8

SÄRSKILT YTTRANDE

Utredningen pekar på att brottsligheten bland unga har ändrat karaktär. Utredningen bedömer att behovet av samhällsskydd har ökat, särskilt skydd av barn och unga som växer upp i områden där kriminella nätverk påverkar levnadsförhållandena.

Lidingöliberalerna anser att fokus ska fortsätta att vara på vård och utbildning för en ung lagöverträdare, oavsett myndighet som verkställer straffet. Dessutom måste verksamheten, på den myndighet som är aktuell, utvecklas med barnets bästa i fokus. Detta gäller oavsett vid vilken myndighet som straffet avtjänas.

Lidingöliberalerna menar också att det måste bli ett större fokus på tidiga, förebyggande åtgärder som motverkar orsakerna till brottsligheten. T ex att se till att alla barn och unga tidigt får stöd för att klara sin skolgång.

Suzanne Liljegren (L)

Tjänsteskrivelse

2023-11-09
KS/2023:406

Ulf Adaktusson
strategisk utredare
087313096
Stadskansliet

Kommunstyrelsen

Remiss av SOU 2023:44 En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga- remiss från Justitiedepartementet

Förslag till beslut

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande:

Remissen SOU 2023:44 besvaras med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteskrivelse, 2023-11-09

Sammanfattning av ärendet

SOU 2023:44 innehåller en översyn av frihetsberövande påföljder för lagöverträdare under 18 år. Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag är väl avvägda men förutsätter att kommunala ålägganden med anledning av utredningen fullt ut följs av statlig finansiering.

Handlingar

Stadsledningskontorets tjänsteskrivelse, 2023-11-09
Remissmissiv, Justitiedepartementet, 2023-09-14

Bakgrund

Justitiedepartementet har remitterat SOU 2023:44 "En översyn om frihetsberövande påföljder för unga" för besvarande. Hela SOU kan läsas på www.regeringen.se.

Utredningen har haft i uppdrag att göra en översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för lagöverträdare som begår brott innan fyllda 18 år och föreslå lämpliga förändringar. Utgångspunkten är behovet av en ordning som möjliggör tillräckligt ingripande vid mycket allvarlig brottslighet, innefattar adekvata återfallsförebyggande åtgärder och som säkerställer en trygg och säker miljö. I uppdraget har ingått att särskilt överväga vilken myndighet som är bäst lämpad att

ansvara för verkställigheten av de påföljder som föreslås användas. Översynen ska genomsyras av ett ungdoms- och barnrättsperspektiv och förslagen ska säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Förslagen föreslås träda i kraft år 2028, vilket medger kriminalvården tid att anpassa verksamheten.

Stadsledningskontorets kommentarer

Stadsledningskontoret konstaterar att utredningen föreslår att barn i åldrarna 15-17 år som begår allvarliga brott ska dömas till fängelse i stället för slutet ungdomsvård. Förändringen genomförs med beaktande av barnkonventionen.

I Kriminalvårdens officiella statistik (KOS) visas att yngre personer begår brott mer frekvent och återfaller i brott i större utsträckning än äldre. Stadsledningskontoret kan konstatera att utredningens förslag torde leda till en minskad brottslighet bland unga kriminella genom den inkapaciteringseffekt som uppstår vid fängelsestraff. Därtill bedömer stadsledningskontoret att frihetsberövande genom fängelse både kan öka tryggheten för brottsoffer och bidra till en ökad känsla av upprättelse.

Det noteras att förslaget har viss konsekvens för det kommunala självstyret i och med att lagstiftaren kräver att en kommuns "socialnämnd" där ett fängelsedömt barn är folkbokfört, ska utse en särskild handläggare för denne under verkställigheten samt att socialnämnden ska samråda med Kriminalvården under verkställigheten. Utredningen bedömer, att vikten av att ge stöd åt unga lagöverträdare i syfte att minska risken för att återfall i brott, motiverar inskränkningen av det kommunala självstyret.

Stadsledningskontoret menar att ovanstående inskränkning i det kommunala självstyret endast kan vara acceptabelt under förutsättning att handläggarstödet fullt ut finansieras av staten.

Sammantaget bedömer dock stadsledningskontoret att SOU 2023:44 redovisar väl avvägda förslag och föreslår att tjänsteskrivelsen godkänns som svar.

Daniel Broman
Stadsdirektör

Ulf Adaktusson
strategisk utredare